

עלון שבת – בית הכנסת נוה זמר

שבת שירה – פרשת בשלח – גליון 30

⌘ זמני השבת – רעננה ⌘

מנחה וקבלת שבת – 16:38

שיר השירים – לאחר מנחה

שיעור באור החיים הק' – 7:20

שחרית של שבת – 8:00

סוף זמן ק"ש (מג"א) – 8:29

סוף זמן ק"ש (גר"א) – 9:16

שיעור עם יצחק קדם – 15:30

מנחה של שבת – 16:00

שקיעה – 16:58

ערבית וצאת השבת – 17:37

ברכת הלבנה

⌘ הודעות ⌘

- 🔴 כל יום מתקיים מנין של תפילת מנחה וערבית בספריה של בית הספר
- 🔴 בכל יום שלישי מתקיים שיעור אחרי תפילת ערבית – גמרא מסכת ברכות ומסילת ישרים
- 🔴 בליל יום ב' חג האילנות – ט"ז בשבט – מנהג חשוב לערוך שולחן מפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל

⌘ לימוד מתוך הפרשה ⌘

שבת שירה – מה כל כך מיוחד בשירה?

”אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה” (שמות טו, א)

רבי עקיבא אשר דורש היה כל קוץ וקוץ שבתורה (נמי מנחות כט), הגיע לפסוק שבפרשה שלנו ושאל מדוע כתבה התורה: ”אז ישיר”, היה לכתוב – ”אז שר”. ומיישב רבי עקיבא כי באה התורה ללמדנו –

”כל מי שאומר שירה בעולם הזה זוכה לומר שירה לעולם הבא” (תנחומא פרשת צו סי' ז)

עוד מלמד אותנו רבי עקיבא במדרשו (מדרש אלפא ביתא של רבי עקיבא אות א) עד כמה גדולה מעלת השירה – ”לא ברא הקב"ה את העולם אלא בשביל שירה וזמרה ... אפילו ישראל שכל העולם כולו נברא בשבילך, לא בראתים אלא בשביל שירה, שנאמר עם זו יצרת לי תהלתי יספרו”.

וצריך להבין מהי השירה? ומה כל כך מיוחד בשירה שהעולם ועם ישראל לא נבראו אלא בשבילה? כשאדם רוצה להעביר לחבירו מידע ענייני – מספיק לשם כך דיבור רגיל, דיבור קצוב וברור שמטרתו העברת המידע. אבל כשאדם רוצה להעביר לחבירו חוויה – לכך צריך דיבור של שירה.

בדף הוראות להפעלת מכונת כביסה – מספיק דיבור פשוט שמטרתו להעביר את המידע הנדרש להפעלת המכונה, ולשם כך גם לא חשוב מי המחבר שכתב את הדברים. אבל בדף הבא לתעד חוויה – לא מספיק דיבור פשוט, אנו משתמשים בדיבור וקצב מיוחדים, שמטרתם לחבר ולקשר את הקורא לחוויה של הדברים, לשם כך נבחר מילים מיוחדות, נחרוז חרוזים, ואף נוותר על מילים פשוטות ועל תחביר מסודר, ועל הכל חשוב מאד מי הוא המחבר שכתב את הדברים.

תורתנו הקדושה נקראת שירה – ”וַעֲתָה כְּתָבוּ לְכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלִמְדָהּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל” (דברים לא, יט). התורה איננה רק ספר שמטרתו להעביר מידע, דברי התורה מקשרים ומחברים אותנו לנותן התורה. ”אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ” (שמות כ, ב) – ”אנכי ראשי תיבות – אָנָּה נִפְשֵׁי כְּתִיבַת יְהִיבִית” (נמי שבת קה), ופירושו אני את עצמי כתבתי ונתתי. במילות התורה ומצוותיה, איננו מתמלאים רק במידע, אלא אנו מתקשרים ומתדבקים במלך העולם נותן התורה, ובכך אנו נעשים קדושים יותר וטובים יותר.

העולם הזה נברא בעשרה מאמרות, המאמר הוא הדיבור הקצוב שבא לצמצם את הדעות והרגשות למילים, לעומת זאת השירה היא הכח שבא להרחיב את הדעות והרגשות. שירה מלשון שרשרת, ע"י השירה אנו פורצים את הגבול ומתקשרים לחויה שמעבר למילים ולגבול. השירה זו התנועה של הנשמה, ”נַר ה' נִשְׁמַת אֲדָם” (משלי כ, ב), שכן הנשמה כמו נר משתוקקת לעלות ולהתחבר לאור שמעבר.

על כן רבי עקיבא אשר ידוע היה בגדולתו במסירת נפש לה' יתברך, עד שיצא נשמתו בזמן שקרא קריאת שמע כשהגיע למילה ”אחד” (נמי ברכות סא), הוא זה שמלמדנו – ”לא ברא הקדוש ברוך הוא את העולם אלא בשביל שירה וזמרה”, בשביל שבעולם הזה נתעלה ונתדבק באורו של ה'. וזה תפקידם של ישראל, ”עם זו יצרת לי תהלתי יספרו” (ישעיה מג, כא), לרומם ולקשר את כל העולם לקב"ה מלך העולם.

ועל כן ”כל מי שאומר שירה בעולם הזה זוכה לומר שירה לעולם הבא”. שעל ידי השירה הולך ומתעלה ממדרגה למדרגה, זוכה לקדש את העולם הזה ולהגיע בשמחה ושלמות לעולם הבא.

יוכנו ה' לשיר לפניו תמיד – ”שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלֵּה לֵאלֹהֵינוּ יְיָאוּ רַבִּים יְיָאוּ וַיִּבְחָטוּ בָהֶם” (תהילים מ, ד)

שבת שלום ומבורך

ענניאל אהרון

דוא"ל של העמותה | Neve.zemer.synagogue@gmail.com

ניתן להעביר תרומות לחשבון העמותה (ע"ר):

בנק מזרחי (20). סניף אחוזה (423). ח-ן: 202833

ניתן להעביר תרומות גם דרך אפליקציית PayBox

רב הקהילה: הרב ענניאל אהרון | 052-7203073

פעילות בית הכנסת וחברות בעמותה: שלומי כהן | 054-3452177

גבאים: דניאל נביאי | 054-5454205. מיכאל וולף | 054-6444102

גזברות ותרומות: ערן קריספיל | 053-9259304

הלכה מאירה – הלכות ברכות לט"ו בשבט

האם לברך על היין לפני זית ותמר? האם אפשר לברך על תות שדה לפני תפוח?

חשיבות סדר הקדימה בברכות

כאשר אנו ניגשים לברך ולשבח את מלך מלכי המלכים הקב"ה על שזן ומפרנס אותנו תמיד וברא להנאתנו סוגים שונים ומגוונים של פירות וירקות, ראוי לנו לסדר את השבח לפי הסדר המושלם, כשם שהעומד לפני אדם חשוב ומכובד שנתן לו מתנה, ודאי יחשוב וישקול את הסדר הנכון והמכובד כיצד הוא מודה ומשבח על המתנה.

על כן שני כללים עיקריים נאמרו בסדר הקדימה בברכות: האחד – שיש לברך תחילה על המאכל החשוב יותר, והשני – שיש לברך תחילה את הברכה המבוררת יותר, היינו את הברכה המכוונת לסוג מיוחד ומבורר של מאכל (רש"י ותוס' ברכות לט.), שבזה ניכר יותר השגחתו של הקב"ה בפרטות ובוזה ראוי לנו להקדים ולשבחו (בן איש חי הלכות שנה א' מסת סוף אות א.) בהקשר זה נוסף את מה שכתב כף החיים (סי' ריא סק"י) שמעלה גדולה יש להקדים פירות שגשבתו בהם עם-ישראל, כגון אגוזים ותפוחים, כמו שכתוב: "אל גינת אגוז ירדתי" (שיר השירים ג, יא) ו"כתפוח בעצי היער" (שם ב, ג) הרב מרדכי אליהו זצ"ל הוסיף עוד שפרי הגדל בארץ ישראל יש להקדימו לפני הגדל בחו"ל (ספר וזאת הברכה עמ' 124). ומבואר טעמם ע"פ מה שהקדמנו, שבזה שמקדים ברכה על פירות אלו משבח ומודה לקב"ה באופן מיוחד על כך שבחר בנו מכל העמים, נתן לנו את הארץ הטובה וזיכנו לאכול מפריה ולשבוע מטובה.

הכלל לסדר הקדימה בברכות – מג"ע א"ש

כאשר מונחים לפנינו סוגים שונים של מאכלים שברכותיהם שונות, ואנו רוצים לאכול מכל הסוגים שלפנינו (רמ"א א"ח סי' ריא סעי' ה), שגור בפי כל

הסימן לסדר הקדימה בין הברכות בראשי תיבות הבאים: "מגע – אש", שמשמעותם הוא שכך הסדר: מוציא ומזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכול.

האות הראשונה – מ', המורה על ברכת המוציא ומזונות בראש סדר הקדימה – בזה אין חולק. כמו כן האות האחרונה – ש', המורה על ברכת שהכול בסוף סדר הקדימה, גם בזה אין חולק.

אולם לגבי האותיות ג' ו-ע', המורות כי ברכת הגפן קודמת לברכת העץ – כן פסק הרמ"א (שם סעי' ד) וכן נוהגים האשכנזים וחלק מהספרדים (בן איש חי (שם אות א.), הרב מאיר מאזוז שליט"א (אור תורה, שבט תשל"ז סי' צב), הרב משה לוי זצ"ל (ברכת ה' חג עמי רכט), אולם דעת הגר"ע יוסף זצ"ל (חזון עובדיה ט"ו בשבט עמ' רעו) שאין ברכת הגפן קודמת אלא למה שהענבים קודמים, ואין לברכת הגפן מעמד מיוחד, ועל כן יש להקדים זית ותמר גם ליין.

כמו כן לגבי האותיות ע' ו-א', המורות כי ברכת העץ קודמת לברכת האדמה – כן פסקו המשנ"ב (שם סק"ח) והבן איש חי (שם אות ג), אולם דעת הגר"ע יוסף (חזון עובדיה שם) שלעולם אין עדיפות לברכת העץ על פני ברכת האדמה. (יש לציין שבילקוט יוסף (סי' ריא סעי' ה) פסק בזה כמשנ"ב בשונה מאביו, וצריך עיון).

כשפרי האדמה חביב – גם לשיטת משנ"ב ובן איש חי שקיבלו את הכלל של מג"ע א"ש – כאשר פרי האדמה חביב מפרי העץ יש להקדים ולברך על החביב. יתרה מכך: אפילו אם בין הפירות יש פרי משבעת המינים, שבדרך כלל מקדימים אותו אפילו לפרי חביב – כן הדין דווקא כאשר יש לפניו רק פירות הטעונים ברכת "העץ", אבל כשיש לפניו פרי אדמה חביב, כיון שאין ברכתו שווה לברכה של שבעת המינים, מברך קודם על פרי האדמה החביב.

צדיקים – תולדותיהם ומעשיהם

הרב דניאל פריש זצ"ל – ז' שבט ה'תרצ"ה (1935) – י"ד שבט ה'תשס"ה (2005)

המפסידות את הדבקות. את הכל קיים בהצנע לכת. רוב שעות היממה עסק בתורת הוזהר הקדוש. הפרעות רבות תקפוהו בעת שעסק בחיבורו "מתוק מדבש" על הוזהר הקדוש (22 כרכים): תאונת דרכים, התמוטטות, חולשות קשות. כל אלו לא מנעו ממנו להמשיך ולכתוב.

האיר פנים לכל אדם. ביתו היה פתוח לאורחים ורבים אכלו על שולחנו מדי שבת. כשביקשו לדעת מתי יש לרב זמן פנוי, השיב תמיד: "עכשיו" והוא ישב, קיבל פתקים ועזר לרבים. בעל רוח הקודש.

האדמו"ר ר' אברהם יצחק קאהן זצ"ל מ"תולדות אהרן" סיפר כי בכל עת ששאל את הרב דניאל על מקומה של איזה גמרא, היה שולף את המקור כלאחר יד, בציון הדף והעמוד בדיוקנות. כאשר שאל אותו האדמו"ר: "הרי אתה מתעסק בקבלה, כיצד אתה בקי גם בנגלה?", השיב: "לעיסוק בקבלה קדמו שנים רבות של לימוד בנגלה מתוך צער, יסורים וחיי דחק לאין שיעור. לימודים כאלה לא נשכחים במהרה!". וכן העיד המקובל ר' יעקב הלל שליט"א (ראש ישיבת אהבת שלום בירושלים): "למדתי עם רבינו במשך 12 שנים, ומעולם לא קרה שנחסר מזכרונו מאמר כלשהו בש"ס".

נפטר ב"ד שבט ה'תשס"ה (2005). חי 70 שנים בדיוק מיום הברית. נטמן בהר הזיתים בירושלים בחלקת הגה"צ ר' אהרן ראטה. זכותם תגן עלינו.

המקובל הרב דניאל פריש זצ"ל, חיבר ספרים רבים, המפורסם שבהם הוא ביאור "מתוק מדבש" על כל הוזהר הקדוש (22 כרכים).

נולד בעיירה נאנאש שבהונגריה. בגיל שלוש, נפטרה עליו אמו, ואביו נישא בשנית. בהיותו כבן תשע שנים, פרצה השואה, ואביו נלקח בעל כורחו לשרת בשדה הקרב. בזמן השואה האיומה נלקח הרב דניאל פריש למחנות מאוטהאוזן ואושוויץ בהיותו יחיד. שם התרחשו עימו ניסים עצומים ממש, בגדר שלמעלה מדרך הטבע, כאשר לא פעם כבר נחשב בין המתים. אחרי פטירתו, פתחו הבנים את צוואתו ונדהמו, על פני 60 עמודים, בכתב יד צפוף, גולל את כל החוויות שעברו עליו במלחמת העולם השנייה, כילד בהונגריה. לאחר השואה נשאר באירופה ולמד בישיבת ערלו, ובשנת ה'תשי"א (1952) עלה לישראל. היה מראשי ישיבת "אנשי מעמד" ללימוד תורת הנסתר, וכולל "אוצרות חיים" שהקים ללימוד תורת האריז"ל, ר"מ בישיבת המקובלים "שער השמים", ומשפיע בחסידות "תולדות אהרן" ולאחר מכן בחסידות "תולדות אברהם יצחק". עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד ובעוד שחבריו יצאו לשחק, העדיף ללמוד משניות ובהשתפכות הנפש בתפילה.

עוד מימי צעירותו התעמק בנגלה ובנסתר. בעודו בן עשרים ושבע שנים כבר רשם במחברותיו פירוש לספר יצירה. כנגד כל ספר קודש, שהכניס בלבו הוסיף וגזר על עצמו גדרים וסיגים להתרחק מהמידות הרעות